

Minnesång

om

Ångfartyget "Österbottens"

hemiska brand, utanför Räsö redd,

den 20 Augusti 1874.

Ad, menstoliskt swinner såsom dinna;
 Sur owiso är ej lthoets sista timma.

Ett första försök på swenskt rim
 af
 Carols.

—

Författarens förlag.

Pris: 25 penni.

IV. 6. 1
Kassell,
Saxen

publ. 1874

"Esterbottens" brand

och dess öfverlevandets lifvande minne

och dess öfverlevandets lifvande minne

Selsingfors,
S. Simell arvingar, 1874.

Handwritten text at the top of the right page, mostly illegible.

Melodi: "Att en dag af ljusligt dager" o. s. v.

- 1 v. O Gud! mitt hjerta bittert gråter,
Då jag nu peunan röra skall,
Att kunna gifva minnet åter
Till det som fängslat hjertan all';;
- 2 v. Dersföre vill jag nederdigna
Af heta tårars myckenhet,
Som nu från mina ögon rinna,
Lit silfverflodens hastighet;;
- 3 v. Ty då allvarligt jag betänker
Det hårda ödets dystra slag,
Som mångens hjerta bittert ränker,
Ännu i denna lifvens dag;;
- 4 v. Så vill jag låren hastigt torla
Från gråtna ögats matta rand,
Dch börjar dersföre att tolka
Det hemsla "Esterbottens" brand;;
- 5 v. Den 20:de Augusti dagen
För "Esterbotten" norrut stolt,
Så snart som klodan två var slagen,
Var tårar under glädjen döldt;;
- 6 v. I hast war wänslap slutad worden,
Då affledstimmen war för hand,
Ty från kommando-bryggar orden
Förkunna "fremmande i land";;
- 7 v. Udjö, farväl ljöd nu från stranden
Af mången, mången trofast wän,
Som swängde hatten sin med handen
I affigt för att träffas än;;
- 8 v. Seså! Nu ankaret war lyftadt
Dch styrmannen stod på sin post,

- Samt resans mål med glädje börjadt
Om också gråt var mångens kost :;
- 9 v. Ej kunde något hjerta ana
Hvad dagen skulle bjuda på,
Då ångfartygets resa mana
Blott glädje ifrån topp till tå :;
- 10 v. Hur' månet hjerta här ej ila
På glädjens wingar, lyckligt nog,
Att snart i hemmets hård få hvila
De krafter ut, som resan tog :;
- 11 v. I glädjens fann man ljusligt slumrar
Mång' ostulds-timme hastigt bort,
Om också elementet bundrar
Är ändoc tiden mycket kort :;
- 12 v. Men glädje-timmen snart försvinner,
Som dam i vindens stilla sus,
Och i deß ställe sorgen vinner
Sin plats fring hjertats brutna ros :;
- 13 v. Hvem kan och vill då glädjen råder,
Sitt hjerta sänka uti sorg?
Det är wikt så, ty glädjen låder
Så fåfängt uti hjertats borg :;
- 14 v. Wäl greto molnen regnets tårar
För samma dagens jemmerhet,
Men hvem är det som deraf sårar
Sitt hjertats lugu till dysterhet? :;
- 15 v. Nej ingen döddlig wet hvad dagen
Nog ofta i sitt sköte bär
Hur man på qvällens lugu bedragen
Sin natt i ångest hwilar här :;
- 16 v. Ja, tid och timmar ofta randas,
Som sköfla glädjen hastigt bort,
Och lifwets fröjd med sorgen blandas
Bemängd med galla inom kort :;
- 17 v. Exempel finns, som tidtals sändes

- Från himlens skyar till vår lott,
Att bäst som glädjelifwets tändes,
Det mången gång och sluta fått :;
- 18 v. Så blef det danadt denna gången,
Att sorgen sköfla' glädjen bort,
Och slutade ett lif för mången
Uti deß blomstring innan kort :;
- 19 v. Ja, glädjen blef nu hastigt slutad,
Då "Österbotten" seglat ut,
Ty ödets wilja blef ej motad
Förr än deß offer tagit slut :;
- 20 v. Så snart man hade lemnat sundet
Stod hafwets widd för ögat klart,
Och kosan ställdes regelbundet
Till norra orter uppenbart :;
- 21 v. En unger sjöman såg man tända
På däcket sig en papyros,
Samt lasta elden, den wälfönda,
Just på en packe dref af troß :;
- 22 v. Här spred sig genast ödets fackla
I ljusan låga mycket klart;
Den arma mannen dershör wackla
Och wille hämma eldens fart :;
- 23 v. Men såsom krutet hastigt tändes,
Så gör det också drefwets snart.
Att denna olycka som sändes,
Till "Österbottens" flada klart :;
- 24 v. Kaptenen wille hastigt wända
Nu ångfartyget emot land,
Men ad! Maskinerna ej sända
Ett enda slag till hjälp för hand :;
- 25 v. Här "Österbotten" slogs för ankar,
Så snart maskinen stannat af,
Hwåresten uppstod dystra tankar:
Skall här wi finna nu vår graf? :;

- 26 v. Styrmannen såg man redan wifa
Från rödrets dyster, heta post,
Ty eldens lågor flyndsamt flå
Nu hungrande blott efter kost ;:
- 27 v. Allt gick så hastigt, må jag säga,
Allt knappast man det tänka hann,
Ty eldens steg ej mycket wäga
Förrän all egendom den sam ;:
- 28 v. All last af lågor snart nog tärdes
Då tändstickor och papper fanns
I ynnighet, som norrut sändes,
För olyckans så hårda lans ;:
- 29 v. Man släcka elden nog försökte,
Försöket blef dock ofruktbart,
Ty elden bliztsnabbi sig försökte,
Och härjade i fullan fart ;:
- 30 v. Här såg man pade efter pade,
Nu kastas ner i hafvets samu,
Som fräfsande längs wägens bade,
Nu drifde bort till oländ hann ;:
- 31 v. Ej kunde man från alteren wandra
Till fören genom eld och rök:
Man såg bland röken knappt hwarandra;
Så tjod war den, som uppåt dök ;:
- 32 v. All last och fartyg oförsäkradt,
War wärdt sexhundredatusen mark;
De resandes effekter, wägradt,
Utgör också en skada stark ;:
- 33 v. Men smält är allt blott lifwet rara,
För ingen hade strukit då;
Man jordiskt gods kan åter spara,
Men lifwet icke återfå ;:
- 34 v. Desh gråtna minne will jag tedna
För tider som wäl komma skall

- Och de som lif ur faran rädda,
Till Eder eguar jag det all!!! ;:
- 35 v. Wid "Trefantsgrundet" ropet skalla,
Att "elden lös" på däckat är;
O Gud hwad ängest öfwer alla,
Som dertill ännu vittne här ;:
- 36 v. Nu stormen tjöt och hafwet swalla
I kritthnit fradga öfwerallt,
Och wågor mördaude sågs falla
Uppå hwarandra tusensfalt ;:
- 37 v. En del i ro sin middag äto
Uti salongens fua prast;
Men rop på hjelp de sig ej läto
Mer sägas än blott en gång jagt ;:
- 38 v. I hast de wille flynda tappert
På däckat med en hjälpsam hand,
Men då man dörren öppnadt ampert,
Slog lågan kring dem — eldens band ;:
- 39 v. Man kan med lätthet här besinna
Salongens indwiders nöd,
Då de sin hemska lott besinna
Att nu i elden få sin död ;:
- 40 v. Det ryste ren i många hjertan,
Då dörren åter öppnadt blef,
Ty elden höjde allas smärtan,
När lågan än mot dörren dref ;:
- 41 v. Sitt knä der wille mången böja,
Sitt hjerta intill korsets fot,
För att sin själ till himlen höja
I eldens wälde utan knot ;:
- 42 v. Men skalla rop od från salongen:
O Herre hjelp oss! Wi förgås,
Här swetten dröp af ängst för mången,
Som uddgades att der förmås ;:
- 43 v. Men wete Gud, som himlen styrer,

- Hur' ångfartyget svängde om,
 Då elden wände sina fyrer,
 Så att de arme derur kom :;
- 44 v. Men we den syn, som härwid nådde
 Hwarends hemsta räddnings-att,
 Då eld och rök på däckat rådde,
 När faran tagit öfvermakt :;
- 45 v. Här jemmer, gråt och sudan hördes,
 Här rop på hjelp nu ställa stort,
 Här allas hjertan tårfullt rördes,
 Här bönens offer tändes fort :;
- 46 v. Här mången tärna sanslös digna
 Af twiflets och af rädslans makt;
 Här mången i Guds hand wälsigna
 Sin själ med ord från hjertat sagdt :;
- 47 v. Här swårast war, som hjertat sårar,
 De ofskuldsfulle barnens lott,
 Swars milda ögon heta tårar,
 Och kindens ros en blekhet fått :;
- 48 v. Min hulda mor, min söta syster!
 Hwårt skall wi fly ur eldens fann?
 Ty när vår resa blef så dyster,
 Så kom, o kom till Kläfsö hamn :;
- 49 v. Så smärtsamt jemra barnen arma,
 Med händer knäppta till en bön:
 O Gud nu öfwer öf förbarina,
 Min barnasjäl skall bli din lön :;
- 50 v. En fattig moder såg man wandra,
 I tårars flod och tankens makt,
 På däckat uti rök som andra
 Med fyra barn kring sig som wakt :;
- 51 v. Den ena bar hon uppå armen,
 Den andra slumra wid hets bröst,
 Den tredje gret med swällda barmen,
 Den fjerde bad om hjelp och tröst :;
- 52 v. Tre fartyg seglat förbi stället
 Och lemnat ingen assistans.
 Umbord på dessa wid tillfället
 Wäl intet menfkligt hjerta fanns :;
- 53 v. O huru grymt af menflohjerta,
 Att handla så wid mångas nöd;
 Blott se och blicka deras smärta,
 Samt höra: "hjelp för eld och död"! :;
- 54 v. We tidens hårda prof som straffar
 Wäl desses obarmhertighet;
 Och Allmacts-Guden åter skaffar
 Ett agg för dem i ewighet :;
- 55 v. Åt den, som dertill wittne blifwit,
 Den måste säga: det är nog,
 Ty en stor under war här gifwet
 Då de ej nu i ångslan dog :;
- 56 v. Men Allmakten han pröfwa wärre
 De arma, arma offer här,
 Då tvenne slupar, om od färre
 Nu blef för dem rätt mycket fär :;
- 57 v. I hast dertöre dessa fylldes
 För än de woro sänkta ner,
 Och begge snart nog öfwerfylldes
 Att icke rymma någon mer :;
- 58 v. Men fattig-modren hjertligt wille
 Att hennes kära barn de små,
 Som woro fyra med den lille
 Ännu i slupen rymma få :;
- 59 v. "Jag sjelf will heldre bittert sluta
 Mitt lif i eldens dystra fann,
 Då barnen arma blott få lita
 Sitt hufwud än i säker hamn" :;
- 60 v. "De ha en far, som för dem förjer
 Ännu i lifwets jummerdal;

- Jag ber, jag ber I honort spørjer;
 Jag vill nu dö i sorg och qual? :;
- 61 v. Så utbrast nu den stackars modren,
 Då hon fick barnen i förvar;
 Hvar efter hon till himla-brödrin
 Sin själ anamma i förswar :;
- 62 v. Men we ad we hvad härvid hände,
 Då dessa slupar sänktes ner,
 Ty till olycka det blott lände
 För dem som sökte räddning der :;
- 63 v. Ty repen brusto till den ena;
 Af andra bottnet sprang i fras.
 O Gud! hvad lott de nu förtjena
 I detta ögonblickets ras :;
- 64 v. Här singo de nu alla wandra
 Till böljans kalla, wåta famn,
 Och tumlande här om hwarandra
 I hafwet se sin tillflykts-hamn :;
- 65 v. Kaptenen oupphörligt ropa
 Vid sluparnes påwackta stöj,
 Och föll i hafwet hufwudstupa,
 Men räddades med en lifboj :;
- 66 v. Här fattig-modrens plautor syra
 Straxt wägen slöt i ewig ro;
 Men några andra snart bestyra
 På slupens köl åt sig ett bo :;
- 67 v. En gammal ärad, älskad moder
 Här också genast fann sin graf,
 Och derefter en okänd broder
 Fick slumra in i brusand' haf :;
- 68 v. En mild och älskad unger tärna
 Höll systren sin i armtrok fast,
 Och wille hjälpa henne gerna
 Med lifwet utur wägens last :;
- 69 v. Men säfängt blef dock hennes möda,

- Att kämpa för den andras lif,
 Då wågor mörkande sågs döda,
 Så mången ann' med strid och lif :;
- 70 v. Sjelf slapp hon i den brädda slupen,
 Men systren låg i hafwet swårt,
 Och stormen dref här hela hopen
 Mot ängfartygets sida hårdt :;
- 71 v. För sina ögon såg hon sjuuka
 Sin hulda syster ewigt bort,
 Hwars hjerta wille affled winka,
 Men ögonblicket war så kort :;
- 72 v. Min själ, hvad will du dershör tänka,
 Då lifwet flockna skall i hast,
 Och dödens-engel will dig sänka
 I böljans famn en graf så fast? :;
- 73 v. Det är nog hemstt att blirtsuabbt wandra,
 Från tid till ewighetens land,
 Och oberedd, som många andra,
 På kysa dödens kalla hand :;
- 74 v. Ett ögonblick jag wänder åter
 Min tanke till de armas del,
 Som der i ängfartyget gråter,
 Och såg hur sluparne slog fel :;
- 75 v. Här elden dessa offer jagat
 Den ena hit, den andra dit;
 Man såg dem lifafom fastnagladt
 I mäter, rån med farlig lit :;
- 76 v. Ty för sitt lif man trofast kämpar
 Nog ytterst uti farans stund,
 Men så snart ödet anden dämpar,
 Då slumrar man i ewig blund :;
- 77 v. Det ädlaste som jorden äger,
 Är själen den odödliga;
 Dess lif och sällhet öfwerwäger
 Nog guldet det förgängliga :;

- 78 v. Derföre will man lifwet spara,
Då farans timme är för hand,
Och offerar gerna hvad för wara,
Blott icke slutas lifsens band :;
- 79 v. I hafwet än de arma trilla;
Den ena räckte upp sin hand,
Den andra håller fast så illa
Med händer, tänder uti band :;
- 80 v. En annan åter blodig hvimlar
På wägens yta fjerron bort;
Allt ser nog detta Guds himlar,
Men pröfwar dem en timme kort :;
- 81 v. De bittra rop som härwid skalla,
De wille draga himlen ner,
Ty hjälp behöfde här nu alla,
Men ingen hjälp man ännu ser :;
- 82 v. Här ödets lek war smärtsam, bitter,
Och en minut för timme led;
Jag knappost detta tänka gitter,
Om icke hjertat tåras med :;
- 83 v. Här hjälp ifrån Guds milda händer
Blef deras enda, sanna tröst,
Ty han är den som hjälpen sänder,
Ifrån sitt ömma kärleks-bröst :;
- 84 v. Men nu i hast en milder stänma
Ejöd säson från Cherubers thron,
War tyft j arme! Snart wi hämma
Dödens ångst och smärtans ton :;
- 85 v. Derborta ifrån Råfsö skuntar
Två ångfartyg att ila hit,
Samt och en slup i släpet hemtar,
Att hjälpa oss med slit och nit :;
- 86 v. Ja, desfa ord så hjertligt klinga
Igenom ångfartygets röt;

- I sanning war det icke ringa,
Då hjelparene framåt dök :;
- 87 v. Ett par minuter åter lida
Och snart är hjälpen kommen när;
Hur' lyckliga de nu som quida,
Sig skatta uti faran här :;
- 88 v. Här såg man glädjen genast samla
Ur hjertat med en fröjde-tår;
Här tacksamheten ädelt samla
De sudar hjertat än förnär :;
- 89 v. Bland eld och rök nu händer winka,
Och hördes rop: kom snart, kom snart!
Ty lågor ren så nära sänka,
Att innan kort allt warit klart :;
- 90 v. En aktad man han flydde redan
Till förens hemsta, sista spets;
Han torke ångestsvetten sedan
Från bleka kindens matta krets :;
- 91 v. Han blef dock fräckt med lifwet vara,
Men på hwad sätt, — Allmachten wet;
Hans hjerta klappa, då han swara
Ett tacksamt ord för hjälpsamhet :;
- 92 v. Den första som hann fram till kursen
War "Azalea" hjälpsam wän,
Äfvensom Norska kapten Thorsen
Med ett par tappreste sjömän :;
- 93 v. "Salama" straxt derefter försja
Med full maskin i skarpa slag,
Och wäg på wäg den hastigt försja
Att ej bli sen i sina drag :;
- 94 v. Det wilde brinnande "Österbotten"
Blef nu omringadt uti hast;
Och den som träffa första lotten,
Den prisä hjälpen hastigast :;

- 95 v. Nu stänger, rep och annat sträcktes
Till dem som låg i hafwets nöd;
Här hjälpsamhetens händer räddes
Att snabbt undwila allas död ;:
- 96 v. Här kapten Thorsen modigt kämpa,
Med eget lif i fara od;
Han will de armes wända dämpa;
Han berga åtta lif ändod ;:
- 97 v. Han flydde ej de wägor dystra,
Uti hvars famn så många låg;
Hans hjerta blott af kärlek lystra,
Att hjälpa nöden, som han såg ;:
- 98 v. Han fasta sig i hafwets brusning,
Och bar på armen alltid en;
Han rädes ej för stormens susning,
Han war med hjälpen icke sen ;:
- 99 v. Hans namn skall någon sin ej glömmas
Af dem han en gång räddt med lif.
Hans ädla handling må wäl gömmas
I tidens minne — utan lif ;:
- 100 v. Den unga mannen, som war fater
Till olyckans så hårda lott,
Han slumra ej, han war nog waker;
Han tre med lif ur hafwet fått ;:
- 101 v. Han än i wilda wägens sköte
Den sjerde gången fasta sig,
Men ämna gå sin död tillmöte,
Då han blef hjälpt ur farans stig ;:
- 102 v. De alla som i faran swäfwa,
De woro nu i godt i förwar.
Om också många därför sträfwa
Som tog de arma i förswar ;:
- 103 v. Men ad den sorg skall Gud förbarma,
Som nu för några blef så stor,

- Då modren misste barnen arma,
Och barnen gret sin hulda mor ;:
- 104 v. De blida nu med kärfullt öga
På ödets wida, wilda haf,
Men wägor der blott synas höga,
Som ingen tröst dem sorgsne gaf ;:
- 105 v. Hur lyckliga de barnen varit,
Som ofskuldsfullt blef ödets lott;
Deh rena själ till himlen farit,
Och lifsens-krona ewigt fått ;:
- 106 v. Men hwen kan deras jemmer skildra,
Som öden skördat offer af;
Nej ingen. — Gud skall sorgen mildra
Wid randen af så många graf ;:
- 107 v. Gråt icke mer, då i förnimmen
Den död som stod de arma förr;
Guds nåd för dem i tolfte timmen
Wäl öppnat hafwer lifsens dörr ;:
- 108 v. Wäl är det sant, att ödets wända
I wattu-nödd skall snart förgå;
Men andra smärtor de utstånda,
Som brunnit upp i elden då ;:
- 109 v. Här såsom rof för eldens lågor
Blef maskinist och eldare,
Ty ögonblickigt eldens ångor
Dem öfwafde att fly widare ;:
- 110 v. Här tankens makt nu stannar redan,
Och ögat för mig stirra will;
Ad desses nöd och bittra swedan
Som ödets ångst än öler till ;:
- 111 v. Deh lif för elden blef ett möte,
Som fände dem till ewig hamn;
En näfwe ben, från askans sköte,
Fick hulda jorden i sin famn ;:

- 112 v. Dersföre uti tidens hvimmel
 Är okänt hur' man dö här skall;
 Ad måtte Gud till lifwets himmel
 De armas själ upptagit all ;:
- 113 v. Jag tvekar ej Guds nåd i nöden,
 Då andras hjälp ren såfångt är;
 Han sträcker hjälp i lif och döden;
 Hans ädla mildhet kärlek bär ;:
- 114 v. Sof nu i ro! i jordens gömma,
 I som så snart ur lifwet gått!!
 Här mångens hjerta för Er dömma,
 Och mångens tår Ett öde fått!! ;:
- 115 v. Sof nu i ro! i grafwens slöte!
 Er sällhetsdag ren inträdt har!
 Sof nu i ro! Guds englar möte
 Er själ hos fridens hulda far! ;:
- 116 v. Sof nu i ro! då lifwets timma
 För Eder ren utrunnit har!
 Sof nu i ro! Ett lif som dimma
 Snart för sin fos och flyttig war! ;:
- 117 v. Här slutar "Österbottens" nöda,
 Då sista resan war för hand,
 Ty lifwet slöts för sjutton döda
 Wid ångfartygets hemsta brand ;:
- 118 v. Här kan ej aldrig tanken glömma
 Det aublick "Österbotten" gaf,
 Och Finlands hjertan skall wäl gömma
 Ett tårfullt minne derntaf ;:
- 119 v. Min skalde-ädra har utrunnit
 Och tanken åter hwila får.
 Hwad har jag gjort, hwad har jag wunnit?
 Kanhända blott "En minnets-tår!"